

KORTE MEDEDELINGEN

VELDMEDEWERKERS GEVRAAGD VOOR MONITORING REPTIELEN

Sinds korte tijd bestaat er een landelijk project 'Meetnet Reptielen'. Het is een project van de RAVON-werkgroep Monitoring in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek. De aanleiding is de landelijke achteruitgang van reptielen waardoor veel soorten het vandaag de dag zwaar te verduren hebben.

TABEL 1. Meetnet reptielen, trajectenplan voor Limburg. NM = Natuurmonumenten, SBB = Staatsbosbeheer, LL = Limburgs Landschap.

Gebied, eigenaar, oppervlakte	Aantal trajecten	Aanwezige soorten
1. Mookerheide NM, 231 ha	2	Hazelworm, Zandhagedis, Levendbarende hagedis, Gladde slang
2. Bergerheide SBB, 632 ha	1	Levendbarende hagedis, Gladde slang
3. De Hamert LL, 799 ha	2	Hazelworm, Zandhagedis, Levendbarende hagedis, Gladde slang
4. Ravenvennen LL, 276 ha	1	Hazelworm, Levendbarende hagedis
5. Mariapeel SBB, 1143 ha	2	Levendbarende hagedis, Gladde slang
6. Groote Peel SBB, 985 ha	1	Levendbarende hagedis, Gladde slang
7. De Zoom SBB, 100 ha	1	Levendbarende hagedis
8. Beegderheide gemeente, 204 ha	1	Levendbarende hagedis
9. Leudal SBB, 444 ha	1	Hazelworm, Levendbarende hagedis
10. Meinweg SBB, 1063 ha	4	Hazelworm, Zandhagedis, Levendbarende hagedis, Gladde slang, Adder
11. Brunssummerheide gemeente, 2104 ha	2	Hazelworm, Zandhagedis, Levendbarende hagedis, Gladde slang, Ringslang
12. Maastricht gemeente	2	Hazelworm, Levendbarende hagedis, Muurhagedis
13. Nekami-, Juliana- en Meertensgroeve	2	Hazelworm, Levendbarende hagedis
Totaal:	22	

Om iets aan deze achteruitgang te kunnen doen is het volgen van populatietrends noodzakelijk, zodat desgewenst kan worden ingegrepen. Naast het volgen van deze trends is het evalueren van inrichtings- en beheersmaatregelen momenteel de belangrijkste neven doelstelling.

In overleg met de voorzitter van de Herpetologische Studiegroep Limburg (Harry van Bugenum) en de landelijke coördinatrice van het project Meetnet Reptielen (Annie Zuiderwijk) is een aantal voor reptielen belangrijke gebieden in Limburg geselecteerd. Deze zijn, inclusief de in die gebieden voorkomende soorten, weergegeven in bijgaande tabel. In de tabel is tevens het aantal gewenste trajecten opgenomen. In het kader van het project is Limburg landelijk gezien met name belangrijk voor de Muurhagedis en Gladde slang.

Het bestuur van het Genootschap, bij monde van voorzitter Ton Lenders, juicht dit initiatief toe. Het past volledig in het streven van het bestuur om Genootschapsleden meer bij landelijke projecten te betrekken.

Voor het slagen van het project is het van groot belang dat belangstellenden zich opgeven voor het lopen van één of meerdere trajecten. Indien gewenst kunnen ook buiten de in de tabel genoemde gebieden trajecten worden uitgezet.

Indien u belangstelling heeft kunt u contact opnemen met ondergetekende of met Annie Zuiderwijk (telefoon 020-5256624). U krijgt dan een folder, handleiding en telformulieren thuisgestuurd. Graag ontvangen wij zo spoedig mogelijk uw reactie, zodat we nog dit jaar voortvarend van start kunnen gaan.

Overigens worden de eventueel benodigde vergunningen voor u geregeld.

Rody Schröder, coördinator regio Limburg,
tel. 04750-18407

VLAAMSE MYCOLOGENDAG

De Vlaamse Mycologische Vereniging (VMV) organiseert op 18 maart a.s. de vierde Vlaamse Mycologendag in het Limburgs Universitair Centrum te Diepenbeek. Dit geschiedt in samenwerking met de Limburgse Mycologische Kring, de Limburgse Koepel voor Natuurstudie en het Limburgs Universitair Centrum.

Het programma luidt als volgt:

- 09.30 u. Ontvangst
- 10.00 u. Welkomstwoord door E. Quanten (Mycolim), J. Geusens (LIKONA) en P. Van der Veken (VMV)
- 10.20 u. Film: levenscyclus van *Flammulina velutipes* (Agaricales)
- 10.35 u. K. Van de Put: het genus *Bovista* in Vlaanderen
- 11.15 u. Film: sporenverspreiding bij Basidiomyceten
- 11.30 u. L. Lenaerts: het genus *Cortinarius*
- 12.00 u. Film: *Sordaria macrospora* (Ascomycetes) - ontwikkelingscyclus
- 12.15 u. Middagmaal
- 13.30 u. E. Van de Ven: paddestoelenkartering in Vlaanderen
- 14.00 u. Interessante vondsten van het voorbije jaar
- 14.45 u. Koffiepauze
- 15.15 u. Interessante vondsten van het voorbije jaar
- 16.00 u. P. Van der Veken: genus van het jaar: *Agaricus*
- 16.30 u. Slotbeschouwing door Gedeputeerde voor Leefmilieu, mevr. Frieda Brepoels
- 16.45 u. Slotwoord door P. Van der Veken
- 17.00 u. Einde

De deelname is gratis, voor het middagmaal (200 fr.) dient men te reserveren. Verdere inlichtingen bij het Provinciaal Natuurcentrum, Zuivelmarkt 33, 3500 Hasselt, 011-210266.

J. Geusens, secretaris Mycolim

DAGBOEKEN VAN HENS

Oudere leden van het Genootschap zullen zich wel de uitgebreide artikelen van Hens in het Natuurhistorisch Maandblad kunnen herinneren. Petrus Antonius Hens (1888-1971), een verwoed vogelaar, heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het tot stand komen van de Avifauna van Limburg door van elke soort gegevens over o.a. gedrag, fenologie en biologie te noteren en van anderen te verzamelen. Dat resulteerde in de eerste Avifauna van Limburg, waarvan de eerste druk (als boek) in 1926 het licht zag. Er volgden diverse aanvullingen de jaren erna. Als kroon op

het werk werd in 1965 een compleet overzicht uitgebracht (een tweede, herziene en uitgebreide druk van de Avifauna), dat onder de naam "de Hens" is blijven voortbestaan (helaas niet meer verkrijgbaar). Minstens zo boeiend doch veel minder bekend is, dat Hens al zijn veldwaarnemingen, gedaan tijdens wandelingen en excursies, vanaf 1902(!) nauwkeurig in dagboeken heeft bijgehouden. Die originele dagboeken (37 in totaal), die de basis zijn geweest van de Avifauna, zijn na het overlijden van Hens terecht gekomen in het archief van het Museum voor Natuurlijke Historie in Leiden (thans Nationaal Natuurhistorisch Museum) waar ze nog steeds bewaard worden.

Het Natuurhistorisch Museum Maastricht heeft de complete dagboeken van Hens voor de duur van één jaar voor studiedoeleinden in bruikleen weten te krijgen. Geïnteresseerde leden van het Natuurhistorisch Genootschap worden hierdoor in de gelegenheid gesteld die unieke dagboeken in het Natuurhistorisch Museum in te zien. Het bijzondere aan de dagboeken (waarvan de eerste dateert uit 1902 en waarin Hens sinds 1906 naast de ornithologische ook de meteorologische gegevens van Limburg heeft bijgehouden) is dat ze behalve vogelwaarnemingen ook allerlei andere interessante gegevens bevatten, o.a. voor zoogdieren- en insectenliefhebbers en wellicht ook voor in de Limburgse flora en het landschap geïnteresseerden.

Wie interesse heeft de dagboeken in te zien c.q. te bestuderen, kan voor het maken van een afspraak terecht bij Bart Graatsma, te bereiken in het Natuurhistorisch Museum Maastricht, tel: 043-293079 (tijdens kantooruren).

Vliegend hert, als verkeersslachtoffer aangetroffen nabij Mesch.



WAARNEMINGEN VAN HET VLEGEND HERT IN 1994

Naar aanleiding van mijn artikel over het Vliegend hert (*Lucanus cervus*) in Limburg (HERMANS, 1994), ben ik verheugd te kunnen melden dat enkele waarnemers de moeite hebben genomen hun waarnemingen van het Vliegend hert in 1994 op te sturen.

De heer H. Pustjens uit Oirsbeek meldde een oude waarneming van een Vliegend hert in zijn tuin, juni 1991. Het betrof een mannetje; dit dier heeft hij vrij gelaten in het bos bij de Mulderplas te Schinnen.

De waarneming van de heer Chorus uit Steyl had niet betrekking op een Vliegend hert, maar het bleek op grond van de toegestuur-

de foto te gaan om het wijfje van de Neushoornkever (*Oryctes nasicornis*).

Ook voor 1995 hoop ik weer waarnemingen van het Vliegend hert binnen te krijgen. Graag een zo exact mogelijke opgave van de vindplaats, datum, tijdstip en liefst als bewijs een foto.

Alle hier genoemde waarnemers worden bedankt voor hun medewerking.

J.T. Hermans
Hertestraat 21, Linne

LITERATUUR

HERMANS, J.T., 1994. Recente waarnemingen van het Vliegend hert in Limburg. *Natuurhist. Maandbl.* 83 (5): 86-88.

Lokatie	Geslacht	Waarnemer	Datum
Grijze grubben te Nuth Mesch hok: 62.41.21	♂ ♀ verkeersslachtoffer	Hr. Klinkhamer Hr. D. Frissen te Schimmert	21-6-1994 7-8-1994

BOEKBESPREKING

PADDESTOELEN VAN WEST-EUROPA

ROGER PHILLIPS, 1993. Het Spectrum. 288 blz., foto's, register. Prijs f49,90.

Het gaat hier om de derde druk van de bekende uit 1981 (!) daterende Spectrum Natuurgids. De opzet van deze gidsen is bekend: goede foto's met beknopte beschrijvingen volgens een vast stramien, in dit boek bestaande uit Nederlandse naam of namen, wetenschappelijke naam en eventuele synoniemen, beschrijvingen van hoed, plaatjes/

buisjes, steel, vlees, sporee, sporen, standplaats en mate van voorkomen (in overigens onbegrijpelijke termen als 'niet ongewoon, niet algemeen, vrij gewoon of vrij algemeen').

Enkele eenvoudige tabellen verwijzen naar groepen soorten, zodat niet het hele boek hoeft te worden doorgebladerd. De auteur geeft terecht aan dat dit boek niet bedoeld is om echt mee te determineren. Maar voor de geïnteresseerde leek geeft het enig houvast. Van de circa 3000 Westeuropese soorten paddestoelen komen er ruim 900 aan bod. De foto's zijn van hoge kwaliteit, niet in

de laatste plaats door de compositie van verschillende vormen of stadia.

Ik heb het niet vergeleken met de 1e druk maar ik heb het gevoel dat er slechts marginale wijzigingen zijn aangebracht. Zo is bijvoorbeeld de beknopte literatuurlijst wat geactualiseerd maar is op blz. 8 nog sprake van een boek dat in 1982 'verschijnt'. Een 'onmisbaar naslagwerk' (zoals de uitgever het boek noemt) is het niet. Maar binnen zijn genre behoort het wel tot de betere boeken.

Douwe Th. de Graaf